

5

teesiä diabeteksen hyvästä ja kustannustehokkaasta hoidosta

- Diabeteksen aiheuttamien lisäsairauksien ilmaantuvuuden puolittaminen toisi 550 miljoonan euron vuosittaiset säästöt sairaanhoitokustannuksissa.
- Jos puolet vuosittaisista tyyppin 2 diabetesdiagnooseista pystytään siirtämään vuodella eteenpäin, säästö on 26 miljoonaa euroa vuodessa.
- Arviolta vain 20 prosenttia tyyppin 1 diabeetikoista pääsee Käypä hoito -suosituksen hoitotavoitteeseen.

1 Vaativa diabeteksen hoito tulee keskittää

Diabetes on monimuotoinen sairaus, ja joskus sen hoitaminen on hyvin vaativaa. Vaativaan diabeteksen hoitoon pitää saada osaavimmat ammattilaiset diabeetikon avuksi.

Jos diabetesosaaminen järjestettäisiin ja hoitoon käytetyt rahat käytettäisiin Suomessa paremmin, diabeteksen hoidon tulokset kohenisivat.

Ajanmukaisen hoidon järjestämiseksi ja hoitotulosten parantamiseksi tyyppin 1 diabeteksen hoito sekä vaativa tyyppin 2 diabeteksen hoito tulee keskittää moniammatillisiin diabeteksen hoitoon erikoistuneisiin keskuksiin ja verkostoihin.

2 Hoitotarvikkeet oleellisen tärkeitä

Diabeteksen hoito on hoidon itsenäistä soveltamista ja merkittävien hoitopäätösten tekemistä joka päivä. Hoitotarvikkeiden saatavuus, uusien hoitomenetelmien käyttöönotto ja tarvikkeiden laadun varmistaminen ovat oleellisen tärkeitä diabeteksen hoidon onnistumiselle.

3 Lääkekorvaukset oikeudenmukaisiksi

Paljon lääkkeitä - myös muita kuin diabeteslääkkeitä - käyttävien pienituloisten diabeetikoiden tilanne on nyt tukala. Tarpeellisten lääkkeiden saatavuus on varmistettava kaikille, jotta tilanne ei pahene, ja aiheuta merkittäviä kustannuksia myöhemmin. Lääkekorvausjärjestelmän tulee kantatella pitkäaikaissairaita ja paljon lääkkeitä tarvitsevia. Välittömästi ja pysyvästi elämää ylläpitävän lääkehoidon pitää olla maksutonta.

4

Hoidon laatua tulee mitata ja vertailla

Terveydenhuollon kilpailussa on tärkeää, että palveluntuottajilla on kannustimia pyrkiä hyvään laatuun. Diabeteksessä hoidon laadulla on suora yhteys diabeteksen aiheuttamiin kustannuksiin, sillä huonosti hoidettu diabetes johtaa kalliisiin ja elämänlaatua heikentäviin lisäsairauksiin. Laatutietoa tulee kerätä laaturekisteriin. Relevantti, oikeita asioita mittaava laatutieto johtaa tasa-arvoisempaan ja laadukkaampaan hoitoon. Laatutieto on välttämätöntä, jotta diabeetikko saa asialliset perusteet hoitopaikkavalinnalleen.

5

Kuntoutus – välineitä pitkäaikaissairauden hyväksymiseen ja hoidossa jaksamiseen

Pitkäaikaissairauksien, kuten diabeteksen, hoidossa hoidon jatkuvuus ja sujuvuus on erityisen tärkeää. Hoitoketjujen tulee olla ehjiä ja selkeitä. Omahoidon oppimiseksi tarvitaan järjestelmällistä hoidonohjausta, jossa diabeteksen hoitoon perehtyneet hoitajat ovat keskeisessä asemassa. Osa pitkäaikaissairaista tarvitsee myös sopeutumisvalmennusta ja kuntoutusta. Pitkäaikaissairailla tulee olla mahdollisuus kuntoutukseen, jossa huomioidaan hänen sairautensa aiheuttamat tarpeet.

Mikä diabetes on?

Diabetes on monimuotoinen ryhmä aineenvaihduntasairauksia, joille on yhteistä liian korkea verensokeri.

Diabeteksen päämuodot ovat:

- tyypin 1 (nuoruustyyppin) diabetes (noin 50 000 henkilöä)
- tyypin 2 (aikuistyyppin) diabetes (noin 300 000 henkilöä, lisäksi noin 150 000 sairastaa tietämättään)
- raskausdiabetes (noin 10 prosentilla odottavista äideistä)

Tyypin 1 diabeteksessä insuliini on elämälle välttämätön lääke.

Puuttuva insuliinintuotanto on korvattava annostelemalla insuliini ihon alle useita kertoja päivässä. Tyypin 1 diabetesta ei osata ehkäistä.

Tyypin 2 diabeteksessä elimistön oma insuliini vaikuttaa heikosti ja sitä ei erity riittävästi.

Usein insuliinintuotanto ehtyy lopulta kokonaan. Tyypin 2 diabeteksen puhkeamista voi estää tai sairauden etenemistä hidastaa omilla elintavoilla ja lääkehoidolla.

Raskausdiabetes on raskauden aikana ensimmäistä kertaa ilmenevä sokeriaineenvaihdunnan häiriö.

Vaikka raskausdiabetes yleensä paranee synnytyksen jälkeen, se altistaa äidin myöhemmin puhkeavalle diabetekselle.

Riittämätön diabeteksen hoito diabetestyyppistä riippumatta altistaa vakaville lisäsairauksille silmissä, munuaisissa ja hermoissa sekä sydän- ja verisuonisairauksille ja masennukselle. Nämä heikentävät työkykyä ja johtavat ennen aikaiseen kuolemaan. Inhimillisen kärsimyksen tuottamisen lisäksi ne moninkertaistavat diabeteksen hoidon kustannukset.